

Jugoszláv zenekar nagy sikere Szegedi hangversenye

Nemzetközi értelemben is reprezentatív szimfonikus zenekart hallhatott csütörtökön este a szegedi zenei közönség. A ljubljani szlovén filharmonikus zenekar már méreteivel is magára vonta a figyelmet. Nyolc nagybőgő, tíz cselló, s ehhez a basszushoz megfelelő számú brácsa és hegedű, ideális vonózenekar alapjait teremt meg. Minden játékos hajszál pontosan ugyanazzal a hangszeres vonótartással játszik; igazi zenei élvezetet jelentett ennek a nagyszerű vonósnaknak tökéletesen kidolgozott szólóit hallgatni. De nemigen maradtak el a vonósok mögött minőségben a fa- és rézfúvósok sem.

Hogy ez a zenekar ilyen jó, nem véletlen. Csak Ljubljában három szimfonikus zenekar működik. S hogy ez mit jelent? Először is gazdasági alap. Ezt egyébként már az együttes hangszerállománya is igazolta: mind a vonós-, mind a fúvósangszerek kitűnő minőségűek, nem is szólva a vagyonos támaszról. Másodsorban kulturális igényt. Nem véletlen, hogy ez a zenekar 1701 óta működik, s olyan tiszteltbeli tagjai voltak, mint Beethoven és Paganini.

A zenekar produkciójáról csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk. Wagner *Tannhäuser*-nyitányát úgy, ahogyan elhangzott, lemezzel lehetett volna venni és szériában gyártani. Samo Hubad először szokatlanok tűnő, de később egyre inkább egy nagy egyéniséget tükröző dirigálási igazi Wagner-zenei lélekteremtett.

Ramovs Primoz ma 66, 45 éves szlovén szerző *Musiques Funebres* című műve igényes alkotás. Szerzője tökéletesen elsajátította a bartóki és hindemithi kompozíciós technikát, hangszerelése kifejezetten nagy tudásra vall. Néha azonban úgy éreztük, hogy a mű vonalvezetése megmagyarázhatatlanul egyszerű — vagy ívvel emelkedést ígérő indítások torzítóan kísérőzene jellegű anyagba — s a hangszerelésben színes, ötletesség elnyomja a zene belső logikáját, mondanivalóját. A mondottak ellenére is jelentősnek tűnő alkotást élményszerűen játszott a zenekar.

Nagyon sajnáljuk, hogy Dejan Bravnicar hegedűmű-

vész közébejött betegsége miatt meg kellett a műsort változtatni. Nem is annyira Csajkovszkij művét sajnáljuk — hiszen *Mendelssohn* versenyműve legalább olyan nagyszerű, mint az előbbi —, hanem a koncerten bekövetkezett színvonalbeli törést. Igaz, hogy *Maesopust* Rezső egyik pillanatáról a másikra „ugrott” be; kisebb kvartettű „kíséret” mellett jobbnak tűnt volna játéka. *Mussorgszkij*—*Ravel*: *Egy kiállítás képei* méltóképpen zárta le a műsort. A zseniális darab és a hozzáillő hangszerelés minden ereje, finomsága, nagysága és szellemessége érvényre jutott az együttes előadásában.

A végig nagy szuggesztivitással és kiváló ízléssel vezénylő Samo Hubadot és a kitűnő zenekart színi nem akaró tapssal ünnepele a hálás közönség. S ezt az ünneplést a Kiállítás képei egyik tételének ismétléseivel, majd *Gotovac* jugoszláv zeneszerző *Szimfonikus kórájának* előadásával köszönte meg a vendég-együttes. *Gotovac* neve egyébként Szegeden is ismerős lesz: a következő színházi évadban valószínűleg nálunk is színe kerül *Ero, a mennyet járt völgy* című operája.

Vántus István

A hangverseny alkalmából Szegeden járt, meghallgatta a koncertet és ellátogatót a Dél-Magyarország szerkesztőségébe Zlatko Gilk, a Jugoszláv Szövetségi Szocialista Körtársaság budapesti nagykövetségének kulturális és sajtótanácsosa.

Mondom a tanácselnöknek: néhány sándorfalvi le-
vélfőre elégedetlen a község
fejlesztésével, szépülésével.
Ocsai József mosolyog,
hallgat, aztán helyben-
hagyja:
— Igaz, nem születtek va-
lami reprezentatív létesít-
mények.

Már alaposabb búvárko-
dást igényel a tanácsi be-
számolóokban annak felderíté-
se: miért nem?...

Halaszthatatlan apróságok

— Több éven át apróbb, de halaszthatatlan dolgokra költöttük a pénzt — mondta a tanácselnök. A dokumentumokban olvasom: a „piac-
tér kövezése, járdakészítés, belvízcsatorna építése, közvilágítás, alvégi óvoda, könyvtár-támogatás, szolgálati lakás, a felvégi kút fúrása, útjavítás, a telefon kivezetése Homokpusztára, vízvezeték-
építés és ismét szolgálati lakás... és ismét villanyhálózat-bővítés. Nos, ezekre ment a község pénze 1960-ig.

Mikor Sándorfalva szövetke-
zeti község lett, 60 forint-
ban határozták meg család-
donkénti községfejlesztési
hozzájárulást, egy év múlva
a tanácsülés nagyhezen el-
fogadta, hogy ezt felemeljék
120 forintra. Így mintegy
150 ezer forintot juttat a
falunépe (nem számítva a
vállalatok, gazdaságok hoz-
zájárulását) községfejlesz-
tésre. De már 1960-61-ben
több mint 600 ezer forintot
költött a községi tanács vég-
rehajtó bizottsága közvilá-
gításra és a Felszabadulás
utcai közút építésére. A kö-
vetkező két évben 210 ezer
forinttal segítették a kiste-
leki gimnázium felépítését.

Mintegy 130 ezer forintot
költöttek az orvosi rendelő
építésére, mázsházra, vil-
lanyra.

Több éve takarékoskodnak

Tavaly óta 150 forintot fi-
zet egy-egy család község-
fejlesztésére. A községi ta-
nács évenként 250 ezer fo-
rinttal gazdálkodik. A két
utóbbi évben azonban alig
született közérdekű létesít-
mény. A levelekből úgy tű-
nik, hogy a lakosság tájé-
koztatlan: mire megy a
pénz?

Amit nem pénzben kérnek

— Évek óta spórolunk az
egészségágra. Jelenleg több
mint egymillió 300 ezer fo-
rintunk van e célra. Négy-
évi bevételünk megy rá —
tájékoztat a tanácselnök.

Milyen közérdekű létesít-
ményeket szeretne a jövőben
a falu népe?
Az ideai tervek közt sze-
repele a strandfürdő meden-
cejének betonozása, tavaly
50 ezer forintot költött a
közlekedés utca felújítására
és a tanács, hogy vala-
hogy a vízellátást biztosítsa.
Az elhanyagolt utcák feltöl-
tését és vízvezető árkok
kiásását szintén ideai tervek
közé sorolták. Elsősorban a
Csongrádi, Tolbuhin, Jókai,
Hétvezér, Felszabadulás ut-
cákat teszik rendbe. Idén
404 ezer forintot ruháznak
be községfejlesztésre. A ta-
nácselnök nyomban hozzá is
teszi a végrehajtó bizottság
kérelmét.

— Mi felszántatjuk az ut-
cákat, az útkereszteződések
áterezeit elkészítjük. De a
lakók társadalmi munkájára
van szükség az út elegyen-

getéséhez, az árkok kitisztí-
tásához.

A következő év nagy lé-
tesítménye az egészségágra,
erre 1 millió 200 ezer forin-
tot szántak. Átépitik a piac-
teret, járdát készítenek az
Alkotmány utcában. 1968-
69 a törpe vízmű építésének
időszaka lesz. A tanács 550
ezer forintot áldoz a tervek-
re és a hidrolóbuszra, a költ-
és többi része a lakosságot
illeti. 1970-ben 200 ezer fo-
rintért járdalapokat vásárol
a végrehajtó bizottság, 100
ezer forinttal pedig az Új-
osztás villanyhálózatát fejlesz-
títi. Az ötéves községfej-
lesztési terv 3 millió 84 ezer
forintot irányoz elő Sándor-
falva fejlesztésére.

Mi szükséges még — a
pénzen kívül — a tervek
megvalósításához? Az, hogy
a lakosság hasznos társadal-
mi munkával segítse a
tanács törekvéseit. Az útja-
vitások, járdalapok leraká-
sa, a vízvezeték-hálózat épít-
ésének földmunkálatai való-
sággal kéri a munkáskeze-
ket. A község szépülését,
gazdagodását ugyanis nem
elegendő pusztán óhajítani, ha-
nem tenni is kell érte vala-
mit.

Balogh Ödön

Újabb családvédelmi javaslatok

A gyermekéről egyedül
gondoskodó apát illessék
meg hasonló jogok, mint a
gyermekét egyedül nevelő
édesanyát — javasolta leg-
utóbbi ülésén az Országos
Nótanács anyá- és gyermek-
védelmi bizottsága. A gyer-
mekét egyedül nevelő édes-
apák számára az indítvány
szerint a családi pótlékön
kívül biztosítani kellene
egyebek között a fizetett
gyermekgondozói szabadna-
pokot is. Egyidejűleg viszont
javasolta a bizottság, hogy
vonják meg a családi pótlé-
kot azoktól az anyáktól, akik-
nek gyermekei állami gon-
dozásban vannak.

A bizottság rámutatott arra
is: a gyakorlatban is érvé-
nyesíteni kellene azt a ren-
deletet, amely szerint gyer-
mekszerető házaspárok örök-
be fogadhatják azokat a kü-
lönféle intézményekben elhe-
lyezett apróságokat, akik
iránt az apa vagy az anya
hosszabb ideje semmi érde-
klődést nem mutat. (MTI)

Ismét kötelező a bukósisak

A KRESZ-nek az a rendel-
kezése, miszerint a motorke-
rékpárral a közúti forgalom-
ban csak abban az esetben
szabad részt venni, ha mind a
motorkerékpáros, mind pedig
utasa becsatolt bukósisakot
visel, egy ideig csorbát szen-
vedett, mert nem volt elég
súlyos bukósisak. Az egész or-
szágra kiterjedő problémát
azóta megoldották, elégséges
bukósisakot gyártottak,
amelyből a kereskedelmet
bőségesen ellátták, sőt vá-
lasztékra is törekedtek. To-
vábbi türelmi rendelet most
már nem állja útját a bukó-
sisak kötelező viselésének. A
rendelet következetes végre-

hajtása április 1-től lép élet-
be.

Vonatkozik a bukósisak vi-
selése azokra a bismotorke-
rékpár-tulajdonosokra is,
akiknek segédmotorkerékpár-
ját rendszerrel látták el.
Sokan viszont tanácsalano-
k, hogy gyermeket szállítva pót-
utasként, kötelező-e részére
is a bukósisak viselése. A
KRESZ nem tesz különbséget
a póttas életkorára vonat-
kozóan, tehát gyermekek
szállításánál mind a motor-
kerékpáron, mind az oldal-
kocsiban ugyancsak kötelező
a bukósisak használata. A
szabályok megszegőivel szem-
ben ezer forintig terjedő
pénzbírságot is kiszabhatnak.

Az „I” akció

Most, amikor újra rene-
szánszát élék a krimi történe-
tek, szinte konzekvens dolog,
hogy egy ilyen cím mögött
csak valamiféle bűnügyi histo-
riát sejtethetünk. Aztán a
moziban egyik szemünk sár-
— helyesebben csalódik —, a
másik meg nevet. Csalódunk,
mert ennek a színes szovjet
filmnek vajmi kevés köze
van a krimihez, de ugyan-
akkor nevetünk is, mert he-
lyette kacagtató, néhány iga-
zan szellemes, eredeti ötletet
felvonultató, mindenképpen
szórakoztatóbb másfél órát
kapunk, mintha egy sablon-
krimi látnánk.

A film egy fiatal egyete-
mista, Surik életéből ragad
ki három történetet. Közülük
tulajdonképpen csak az utol-
sóg foglalkozik bűnügyi témá-
val — persze humoros formá-
ban, amolyan paródiaszerű-
en, ahogyan ezt a film alap-
hangulata diktálja. Ennek az
epizódnak a címe került fő-
címmek. Ez kicsit érthetetlen,

Új film

hiszen nyilvánvalóan ez a
történet a leggyengébb.

A „Nevelés”-ben — mely
érzésünk szerint a legsikerese-
bb — Surik nyári építkezé-
sen dolgozik, ahol a véletlen
éppen azzal a munkakerülő
Lapajjal hozza össze, akivel
előzőleg az autóbusszon nem
a legszerencsésebb körülmé-
nyek között ismerkedett meg.
Lapaj nem akarta átadni he-
lyét egy várandós asszony-
nak, mire Surik vaknak ál-
cázva magát megícsésk
megszerezte az ülést a ké-
nyelmesen elterpeszkedő La-
paj mellett. A helyet aztán
felajánlotta a fiatalasszony-
nak, de mire a turpisság ki-
derült, a dromedár Lapaj
már elégtételt is vett a sé-
relmekért. Garázdaság miatt
börtönbe, innen az építkezé-
sre kerül, pontosan Surik mel-
lé.

Ettől a pillanattól kezdve
a helyzetkomikumok egész
során át kacagtató hajszá in-
dul meg Kettejük között, ahol
Dávid—Góliát párharc ezút-
tal is hagyományos módon
ér véget.

A filmet Leonid Gajdaj
rendezte, a főszerepet pedig
A. Gyemjanyenko játssza,
sok ötlettel, színesen.

N. I.

Vadányon 1 éves

Őszi barackoltvány

Cegléd szépe, Arp. Mikado
Vigginis kora kapható 6-
forintos áron darabonként
DÉL-ALFÖLDI MEZŐGAZ-
DASÁGI KÍSÉRLETI INTÉ-
ZET Újszeged, Alsókiskö-
tő sor 1.

S. 96 021

Gyorsabban és eredményesebben

Biztató kísérletek a Rostkikészítő Vállalatnál

Mint minden tavasszal, a
jó idő beálltával idén is
országszerte megkezdődött a
len és a kender áztatása a
Rostkikészítő Vállalat tele-
pein. A műveletet a telepek
legnagyobb részén a régi
módszerekkel végzik, de ez-
zel egyidőben a komáromi
üzemben új eljárás kiprobá-
lására is sor kerül. Sőt,
Marchesi Károly igazgató-
főmérnök, Szentandrási
Lajos műszaki fejlesztési

osztályvezető és Molnár Mi-
hály technológus úgy terve-
zik, hogy ezt követően a mo-
sonmagyaróvári telepen is
folytatása következzen a pró-
bának.

A vállalatnak meg lehet-
szen szűk az áztatókapaci-
tás, ezen segítené a változ-
tatás: az áztató berendezé-
seket, az úgynevezett belga
cellákat rövidebb ideig ven-
nék igénybe a műveletre.
Vagyis a folyamat egy ré-

szét berendezésen kívül, de
az anyag további nedvesen
tartásával végeznék. Az er-
edményes folyamat így is vál-
tozatlanul végbemegy az
anyagban. Sőt, nem is vál-
tozatlanul, hanem előnyös
változással. A fermentálást
más baktériumok végzik a
vízben, és megint mások a
levegőben, s az utóbbiak a
több oxigén hatására ügylát-
szik, gyorsabbak. A szoká-
sos öt nap helyett ugyanis
egy két nap alatt megy vég-
be az erjedés folyamata.

Az új módszer különösebb
műszaki átalakítást, beruhá-
zást nem igényel, többlet-
munkát viszont igen. A mo-
somi kísérletnek éppen az a
célja, hogy eldöntse: vajon
az anyagmozgatás megnöve-
kedett költsége hogyan
aránylik a kapacitás bővülé-
séhez, megéri-e, hogy egye-
bütt is bevezessék.

A téma eddigi kikísérletezé-
sének érdeme dr. Görög Je-
nőé, aki mint a Budapesti
Műszaki Egyetem mezőgaz-
dasági kémiai-technológiai
tanszékének vezetője, labo-
ratóriumi körülmények kö-
zött foglalkozott vele. Az ő
közreműködését kérte to-
vábbra is a Rostkikészítő
Vállalat, hogy most az
„üzemesítést” is kísérje fi-
gyelemmel, s tanácsokkal
lássá el a gyakorlati kivite-
lezőket.

Ismeretlen Petőfi-vers?

A közelmúltban a hódme-
zővásárhelyi Tornyai János
múzeumba került Vetro Gyu-
lának, a város egykori közép-
iskolai tanárának hagyatéka.
A régi könyvek és helytörté-
neti értékkel bíró kéziratok
között né kitalakú, sárgult
a kissé gyűrött kéziratlap is
meghúzódott. A sötétbarnává
vált, cservasas tintával írott
verssorok alján Petőfi Sán-
dor neve olvasható. A dátum
szerint a költemény 1844 de-

cember 31-én Debrecenben
íródott. A „Rokka dal” című,
több mint 80 soros verset a
Tiszatáj márciusi száma, dr.
Dömötör Jánosnak, a Tornyai
Múzeum igazgatójának
kommentálásával közli.

Mivel az eddig megkérdé-
zett szakértői vélemények a
vers szerzőjét illetően nem
egyeztek, további tudományos
munka látszik szükségesnek,
hogy véglegesen elbrálhas-
sák, valóban ismeretlen Pe-
tőfi-vers került-e elő.

Egy fegyelmi ügy margójára

A kereskedő szakközépiskolások oktatá-
sában hat esztendőre működik együtt a
Rózsa Ferenc Gimnázium és a Szegedi
Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat. Ezt a
közös munkálkodást nem ronthatja meg
az a most lezajlott fegyelmi tárgyalás,
amelyet az újszegedi ABC áruház és ta-
nulóiület volt vezetője, D. J. ellen indít-
tattak. Az ügy nem is érdemelné hírlapi
foglalkozást, ha nem tartalmazna tanul-
ságokat.

A háttér: az újszegedi régi 17-es élelmis-
szerboltot éveken át mostoha körülmények
jellemzték. Mégis ott kitűnő üzletvezető-
nek bizonyult D. J. Vállalata négyzemes
kiváló dolgozója. Egyedül ő végzett olyan
tanfolyamot, amely ABC áruház vezetése-
hez szükséges. Ezért esett rá a választás,
noha modora, darabossága miatt voltak ve-
le szemben fenntartások.

Tavaly október eleje óta tanultak az új
üzletben a szakközépiskolások is. Nem
volt különösebb probléma addig, amíg egy
felügyelet nélkül hagyott szakközépiskolás
fiú nem kezdett el játszogatni a pénztár-
gépben a befizetések rögzítésével. Ezt ész-
revette egy vásárló és jogosan reklamált,
viszont e tényt elhallgatta az üzletvezető,
a gimnázium igazgatója előtt. A tanu-
ságot ugyan megbeszéltek a tanulóknak
brigádértékelésén, Leszűrték azt a tapasztal-
atot is: az üzletben árusított krémekbe,
körömlakkokba, hajolajokba ne „nyalja-
nak” a tanulóknak, s főleg a csonkított árut
ne tegyék vissza a többi közé. Ugyanez a
tanulási vonatkozott a csokoládéra és
más, könnyen fogyasztható cikkekre, sőt
arra is, hogy egymás zsebébe se nyúljon
senki. A evanokvás magvát azonban el-
híntették. És nem is ok nélkül. A havi
egymilliót ívval felül forgalmazó üzletben
kiugrott 68 ezer forint hiány. Az üzletve-
ző, aki ehhez nem volt szokva, joggal
lett ideges. Igaz, a hiányt fedezte a tanuló-
boltra érvényes káló, és ezt senki nem
hánytorgatta a fegyelmi tárgyaláson.

Ez tehát az ügyben mellékmonitívum. A
probléma magva ott van, hogy a gimná-
zium igazgatóhelyettese és a IV/B osztály-
főnöke hiába próbálkoztak, nem tudtak
szót érteni az üzletvezetővel, közös ne-
vezőre jutni a szakközépiskolások nevelé-
sében a gyakorlaton. Rosszul értelmezett
tekinthetőség miatt az üzlet vezetője a
becsületértés ténnyét kimerítve „üzenete-
ket” küldött a tanulókkal az iskola igaz-
gatójának. D. J.-t saját vállalata igaz-
gatója is óvta ettől a magatartástól. Ak-
korra azonban végképp megromlott a vi-
szony az üzletvezető és az iskola igazga-
tója között. D. J. és a tanulóknak között is.
Ezért március első napjaiban beosztásából
fel kellett függeszteni az üzlet vezetőjét.
S ezt követte a fegyelmi tárgyalás. Az
élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat minden
eljárása a törvényes keretek között zajlott
le ebben az ügyben. Módot adott a véde-
kezésre is. A tények azonban — tények
maradtak.

Az ügyben talán nem lényegtelen: a
fegyelmi tárgyaláson mutatkozott be egy-
másnak, ott találkozott először fél évi
„együttműködés” után a gimnázium igaz-
gatója és az üzlet volt vezetője. A tanu-
ság nagyon is kézenfekvő. Időben és rend-
szeres ellenőrzéssel és persze kölcsönös lá-
togatással, meghívással elejét lehetett vol-
na venni, hogy a problémák idáig torlód-
janak.

Okulásul szolgálhat ez mindazon munkahelyeknek és iskoláknak, akik tanulóknak oktatásában és nevelésében együtt dolgoznak. Közös a gond, az eredmény, viszont adott esetben a felelősség is, ha valahol hézag támad az együttes munkálkodásban. Azt kijavítani azonban sohasem késő, s így van ez most a Rózsa Ferenc Gimnázium és az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalat esetében is.

E. F.